

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frittal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) ezimzendők.

A hirdotési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Mina János, Nagy Ferencz, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Előfizetési felhívás

AZ

ERDÉLYI GAZDA

hetedik évi folyamára.

Lapunk jelen számával az „ERDÉLYI GAZDA” pályafutásának hetedik évébe lép!

Két éve mult annak, hogy az erdélyi gazdasági egylet önzetlen áldozatkészsége folytán a kéthetenként megjelenő közlönyből heti lap vált — mindenestre elégséges idő arra nézve, hogy rendes körülmények között ezen intézkedésnek czélszerűsége vagy káros volta kétségtelenül be legyen bizonyítva! . .

Fájdalom, az anyagi pártolás még azon szerény feltevésnek sem felelt meg, mely az egylet különben sem vérmes számításának alapul szolgált; fájdalom, meggyőződünk arról, hogy még mindig nagy számmal vannak azok, kik egy gazdasági szakközlönynek a mi viszonyaink között elodázhatlan szükségét belátni nem akarják!

Nehogy félreértessünk, sietünk kijelenteni, hogy a világért sem hunyunk szemet saját nagymérvű fogyatkozásainkra, — de másrészt kénytelenek vagyunk constatalni azt is, hogy egy lap szellemi értékének emelkedése egyenes arányban áll annak anyagi pártolásával — avval nő, avval hanyatlik! Jól tudjuk, hogy e tény constatalásával valóságos circulus vitiosus áll be: mert pártolást kérünk, hogy haladhassunk, — mig az érdekelt közönség haladást vár, hogy pártolhasson. Ily nehéz helyzetben nem marad egyéb hátra, mint felkérni gazdasági előmenetelünk barátait, szánják el magukat egy rövid ideig tartó próbára s ha méltányos igényeiket ezalatt kielégítve nem látnák, ám vonják meg az érdemetlentől a további pártolást!

Egyletünk, az érdekelt közönség buzgó támogatásának reményében, továbbra is megkísérti hazafias vállalatának fenntartását, mig szerkesztőségünknek legszebb feladata leend, az előleges bizalomnak tőle telhetőleg megfelelni!

A jövő évfolyamot illetőleg kevés szavunk van!

Mindenekelőtt azon örvendetes hirt kell t. olvasóinkkal közölnünk, hogy szűkebb hazánk magyar gazdasági egyleteinek megtisztelő elhatározása folytán, az „ERDÉLYI GAZDA” 1875 ujévtől kezdődőleg közös hivatalos közlönye lesz, ugy az erdélyi, mint a küküllőmegyei és torda-aranyosi gazdasági egyleteknek is. Örömmel üdvözöljük e szép csoportosulást, mert benne egy tekintélyes szellemi központ alakulását látjuk, melynek székhelye igénytelen lapunk leend.

Az 1874 évi folyamában be nem végeztethetett „Gazdasági szemle a bécsi közkiállításon“ című cikksorozatból még két nagyon érdekes rész van hátra, u. m. „A gazdasági üzlet és annak segédeszközei“ és végre „A gazdasági haladás“, mindkét rész az új folyam első negyedében meg fog jelenni.

Derék munkatársaink és levelezőinknek birjuk szíves ígéretüket, hogy hathatós támogatásukat ez évben sem fogják tőlünk megvonni, — szokott beosztásunk és rovataink berendezése marad a régi, a kedvelt „Egyveleg“re ezután is kiváló gondot fordítunk

Szakbeli hirdetések eszközzésére lapunk első sorban alkalmas, mert, mint említettük, összes gazdasági egyleteinknek hivatalos közlönyül szolgál, — az erdélyi gazdasági egylet tagjainak pedig ingyen küldetik meg. Bővebb felvilágosítást a hirdetési díjszabályzat nyújt; közvetlenül megrendelt állandóbb hirdetéseknel különös kedvezmények.

Az „ERDÉLYI GAZDA“ előfizetési ára: egy évre 4 frt., fél évre 2 frt., negyedéves előfizetés el nem fogadtatik, megjelenik a lap minden pénteken, legalább egy nyomtatott ivnyi terjedelemmel.

Kérjük az előfizetéseket mielőbb eszközölni, mert felesleges példányokat nem nyomathatunk; a pénzeket pedig gazd. egyleti pénztárnok, Dr. Hintz György urhoz kérjük, legcélszerűbben postautalvánnyal, eljuttatni.

Kolozsvártt, 1875 január hó 1-én.

Gamauf Vilmos

az „ERDÉLYI GAZDA“ f. szerkesztője.

Gazdaságunk hiányai és hibái.

Minden bővebb elemzés nélkül azt tartom a gazdaságban hiány és hibának, mi és mely által a birtok jövedelmezősége csökken és apad.

A földbirtok és az arra tett befektetések, beruházások bizonyos tőkét képviselnek, jövedelem pedig emlitem tőke után járó kamat. Ha tőkém, illetőleg birtokom, nagy kamatot hoz vagy is sokat jövedelmez, meggyőződom arról, hogy befektetésem célszerűek és a kezelés kifogástalan; tehát azon birtok legjөvedelmezőbb, mely a képviselt tőkét nem csak meg- és fenntartja, de nagy kamatot, illetőleg a befolyó legnagyobb tiszta jövedelmet mutatja ki.

A kamat annál kevésbé ingadoz, minél biztosabb alapon nyugszik az azt adó tőkéje; a birtok jөvedelmezősége annál dúsabb, minél biztosabb az alap, azaz minél célszerűbb a birtokba fektetett tőke, beruházás, berendezés név alatt.

Kamat szaporodásra számíthatok, ha nem csak a tőkéhez nem nyulok, de iparkodom tőkémét nagyobbítani. Földbirtokom is többet fog jөvedelmezni, ha tőkét képviselő földeimet jó karban tartom, trágyázom; ez által a tőke nagyobbodik, nagyobb tőkével pedig természetszerűleg emelem a kamatot, illetőleg fokozom, biztosítom természetemet.

A nagy kamatnak minden tőkepénzes örvend, e kapzsiságból fejlődik az uzsora.

Az uzsorás tőkéje nagy kamatot hajt, de gyakran a tőke kamatostól elvész, tehát jөvedelme ingatag, nem biztos. A birtokot is lehet uzsorás módon kezelni; ideiglenesen fog jөvedelmezni, de alig hogy örvendni kezd az ily

uzsorás: földje elgyengül, nincs termés. Az ily tőke fogyasztás a gazdaságban rabló gazdaság és talaj kimerülés neve alatt ismeretes.

Régi példabeszéd: a hány ház, anynyi szokás, és míg valamely cselekvény szokássá, általános szokássá válik, sok időnek kellett eltelnit, s míg e hosszú idő eltelt, a bevett szokást tapasztalatok szülte, az akkori viszonyoknak megfelelő eredmények igazolták. A mit a fiu atyjától s utóbbi öregatyjától hallott, látott, azt ismét hallja, látja a még fogékony eszű unoka s követi déd- és szepapjának eljárásait. De a mi két nemzedék előtt jónak bizonyult, a mi 50 év előtt üdvösnek találtatott, vajjon a viszonyok változtával most is célszerűnek találtatik-e? Ötven év a természet háztartásában egy másodperc, de ötven év alatt és ötven év óta a természet-tudományok egy ezredévet haladtak.

Az ötvenes évek óta hazánk földmivelői, mióta adós az egyéb szükség óriásai kérlelhetlenül kopogtatnak a gazda ajtaján, a régi szokást el kellett, hogy hagyják, ki siket maradt a kor haladó szavára, ki dédapja eljárását követte, elbukott.

Adó, gyors közlekedés és egyéb nemzetgazdasági viszonyok teljesen meg- és átváltoztatták az emberek szükségleteit és avval együtt gondolkodás módjukat.

A fokozott szükséglet nagyobb keresletet szül, utóbbinak hű követője az iparkodás, hogy a szükséglet kielégtessék. Hazánk földmivelő ország lévén, minden néven nevezendő kiadásainkat — pedig azok elég nagyok — földünk termése szolgáltatja; tehát földünket kell jól mivelnit, hogy terméstünk biztos is, bő is legyen.

De joggal kérdezheti valaki, miből áll a jó mivelés?

A mely mivelési eljárás az én földemnek előnyére, ugyanaz másiknak hátrányára szolgálhat, tehát a mivelésnél általános szabályt felállítani bajos, sőt lehetetlen: Figyeld növényed, talajod természetét és a szerint cselekedj. Tagadhatlan, hogy szántóföldünk felrétege vagy is az eddig 3—4 hüvelykre szántott barázda kimerült, nem adja meg a kor és szükségleteinek megfelelő termést.

Tévesnek bizonyult azon vélemény, hogy mélyen szántott föld laza állapotánál fogva inkább kiszárad.

Haszontalan állítás, hogy a török buza nem diszlik csak csekélyre szántott földben. A jó mivelés abc-je a mély szántás, melyről az „Erdélyi Gazda“ már gyakran megemlékezett.

A jó miveléshez tartozik az idejében teljesített boronálás, szükséges hengerezés, kapásoknál a kézi vagy géppeli kapálás. E munkákra csak általános szabályokat lehet felállítani, ott a gazda értelmie, tapasztalata s igen gyakran jó indulata, jó combinatiója, a növények természetét és a talajviszonyokat ismerő elmélet és gyakorlat szülte okoskodásai mérvadó. A miveléshez számítom még az aratási, széna csinálási, gyök és gumós növények elrakására célzó eljárásokat, továbbá a gazdaságban előforduló ezer apró igazán csekélynek látszó, de kiadást apasztó munkálatokat, milyenek az épületek tisztán tartása, és javítása, szerszám és eszközök javítása, továbbá árkok, hidak jó karban tartása, nem különben vízmosások, szakadások képződésének akadályozása és megszüntetése. Nem fog senkinek eszébe jutni a lovat burgonyával, a sertést zabbal, a tehenet döghussal, a juhász komondorját pedig szénével élelmezni. Ily visszás eljárások nemde nevetségesek volnának. Pedig a mily képtelenségek a fentebb említettek, ép oly visszason bánunk szántóföldünkkel. Buza után buzát, török buza után ötvenszer török buzát vetünk, nincs rendszer, hanem mint az idő engedi és kedvünk szottyan, szalmást vetünk egymás után tizszer is, kapást egymásután a megszámlálhatatlanságig; és ha nem terem, vigasztalásunkra, illetőleg önmagunk ámitására, magunkkal és másokkal elhitetjük, hogy nem kedvezett az idő.

Szegény idő, te vagy a bűnbak, te takarod a gazdák hibáit.

Gyakorlatból tudjuk, hogy ha gyakran egymásután kalászos növényt vetünk, földünk elgyomosodik. Nincs idő a gazok kiirtására és magvaik elpusztulására; az elmélet, különlegesen pedig a vegytan igazolja azt, miért nem teremhet kalászos után ismét kalászos.

Buza és repcezo sok phosphort és kalit tartalmaz, ha tehát a növényt gyakran vetem, földem phosphor- és kalitartalma kimerül, természetem silány lesz.

Igy van minden növénynél.

Szükséges tehát a változtatást, vetésforgást berendezni, mely úgy legyen megállapítva, hogy ha ez évben káli növényt vetettem, másik évben vessek olyant, melynek arra kevésbé van szüksége, s a szerint míg ismét káli-fogyasztóra kerül a sor, addig a talajban a természeti

erők -- mint egy perpetuum mobile — ismét feloldanak, elkészítenek annyit, mennyit egy új buza termés szükségel: tehát kimerülés elő nem állhat.

Szabály, hogy vessünk zöld takarmányt trágyázva, utánna kalászos, tarlóba kapást. A czélszerűtlen vetésforgás nem csak kimeríti a talajt, de a munka aránytalan eloszlása miatt, az vagy nem teljesíthető rendes időben, vagy ha idején végezhető, bizonyosan drágán fizetjük meg, tehát felemészti a jövedelmet.

A szives olvasó bizonyosan látott gazdaságot, hol következő vetésforgás van divatban: kalászos, török buza, ugar. Már most képzeljük magunkat az aratási, kapálási időszakba, mily sürgés-forgás, gond, kapkodás és túlszigazott munkabér áll elő ez aránytalan munkafelosztás által. Mit szóljak a trágyázásról? azt rendesen az égi madarakra bizzuk.

Takarmány vetés? az is a fehér hollók sorába tartozik.

Állattenyésztés? az czélnélküli szaporitássá fajult. Takarmány nélkül nem létezik állattenyésztés és utóbbi nélkül nincs trágya. A takarmány a gazdaság lelke, élető ereje és tágabb értelemben véve pénztára, mert a hol takarmány van, ott van trágya is, a hol trágya van, ott bő termés, gabona, — pénz is szokott lenni.

Mai nap a trágyázás szükségét és hasznát senki sem vonhatja kétségbe; még is mi az oka, hogy oly kevesen teljesítik? Fahány és munkaerő hiánya, továbbá gyakran megtörténik, hogy a rossz utak miatt sem vagyunk képesek trágyánkat kihordani, végre a trágyázásra szükséges időszak alatt kénytelenítettünk gabona készletünket távol piacra szállítani saját igás erőnkkel, mert e pénzsűk időben nem fogadhatunk pénzes fuvarost.

Takarmányt csak a nagyobb birtokos szokott vetni, a közép és kis birtokos a közlegelőn, ugaron tengeti marháit, télen pedig polyva és szalma a fő eledel, legfeljebb változatosság kedvéért állatainak szalmát és utánna polyvát ad az ilyen gazda.

Sok birtokos részint sajnálja a vetőmagot, részint pedig fősvénykedik a földdel, azt hiszi, hogy csak szalmás gabona ad jövedelmet, a takarmányt megeszi a marha.

De mennyivel ér marhája többet, ha jól tápláltaik, mennyi értéket képvisel a nyerendő trágya, mily kevésbé merül ki földje takarmány vetés által, és az ily elővetemény után mily tiszta jó minőségű szemes gabona terem, az nem jó számításba.

Mi tehát — kevés kivétellel — a pillanat emberei vagyunk a mai napra csak ígért verébért elszalasztjuk a holnapi tűzöket.

Miután még nem vagyunk annyira, hogy átlássuk a vetett vagy mesterségesen előállított takarmány általános hasznát, czélszerű volna, hogy természetes réteinkkel többet gondoljunk, hisz rét nélkül a mi viszonyaink között nincs marha-tartás, rét nélkül tulajdonkép gazdaság nem is létezhetik.

Réteink gondozása és jó karban tartása tehát első teendőink közé tartozik, szükség esetén árkoltassuk körül azokat, nehogy a víz a szénát eliszapolja, a vizenyős részeket lássuk el levezető árkokkal, hogy ez által kiszáradva nád, sás, káka és egyéb éles levelű növények, melyek vagy csekély tápértékűek vagy a marha által éppen megvettettek, kipusztuljanak, helyt adva jó réti füveknek, a vakondok túrásokát hanyassuk minden tavaszkor szét s ugyanakkor boronáltassuk meg. Ha szántóföldjeinket, melyek bennünket közvetlenül táplálnak, nem trágyázzuk, annál kevésbé jut a rétre, pedig a legcsekélyebb trágyázás által megkétszerezzük széna termésünk mennyiségét és minőségét. Gyakran láttunk már megkaszált rétek közepén földibodza, keserűlapu és vadsóska kórókat diszítésképpen ott hagyva, azért, mert a kasza nem fogja. Ez hanyagság, ha nem fogja a kasza, van bicska és fejsze. Az ily meghagyott kóró mellett és árnyékában kipusztul a fű, tehát az is apasztja széna mennyiségünket. Vannak gazdák, kik nem költenek vagy éppen nem akarnak áldozni — mert ők áldozatnak tekintik — a gazdaság vezetésére, folytatására egy fillért sem, nem szerzik be a szükséges eszközöket, az elromlottakat nem javíttatják, épületeik kőmives után ábitoznak, általában minden kiadástól irtóznak. Gyakran egy egyszerű szerszám nemléte, zavart és tetemes kárt okozhat. Rosz eszközzel a munka lassan, hanyagul végeztetik.

Némely gazdaságok pedig tulságos instructióval, felesleges és cifra épületekkel, használhatlan gazdasági gépekkel vannak felszerelve.

Az említettem hibák nem csak az eszközökre nézve állanak, de az állatokra nézve is.

Vannak birtokok, melyek szénájukat állathiany miatt potom áron eladják vagy tulságosan étetnek, csak hogy elfogyasztassék, póttakarmányuk pedig, mint szalma, polyva elrothad. Máshol ismét annyi a ló, juh és szarvasmarha, hogy pénzen szerzett takarmánnyal kell teletetni, azt távolból megszállítani s e miatt a trágyahordást jobb időkre halasztani, a póttakarmányokat első rangukká előléptetni, s mikor kitavasodik a kitelelt állatserg nem éri meg az elfogyasztott takarmányt.

A mily hiba az egyik, oly hiba a másik, ha szélsőségekbe csap; mindkettő a gazdaság jövedelmét nem csak apasztja, de deficitet hoz a birtokos nyakára.

Első esetben fősvénység vagy tőke hiány, utóbbiban passió, szeszély vagy a merev theoria, a gyakorlati tényezők tekintetbe vétele nélkül, játsza a fő szerepet.

Mi ad a munkának sikert? a kedv.

Jókedvű, becsületes cseléd csak azon esetben lesz, ha azt úgy díjjazzuk, hogy családjával együtt ne küzdjön nyomorral.

A mi neki szegődményileg megígértetett, az adassék ki hiány nélkül rendes időben, minden igaz ok nélkül fizetését ne huzzuk el és meglehetünk győződve, hogy állandó lü emberek lesznek gazdaságunkban, és ők maguk sem fogják a rest, hanyag embert társaságukban megtűrni.

Mily tetemes kárral jár a gyakori cseléd változás, azt hiszem, arról minden gazda meg van győződve. Az elmenő jóval elmenetele előtt félvállról végzi kötelességeit, az ujonnan érkezett pedig ismeretlen lévén, hasznot nem hajt. Pontos munka és rendtartás nem kedvetleníti el a cselédet, csak a méltatlan bánásmód. A magyar cseléd szereti a szigorú eljárást, különben gúnyt űz gazdájából és azt mondja, hogy nem is tudnak parancsolni.

A napszámostól is csak azon esetben kívánhatunk jó és gyors munkát, ha a hét végén rendesen fizetjük.

Nápidíjjas, hisz e szó már magában azt jelenti, hogy napról napra fizetendő. A munkás viszonyok mindenesetre nagy befolyást gyakorolnak bármely gazdaság jövedelmezőségére. Ha nem kapható elegendő munkás, mikor szükség van rá, ha nincs ki kapáljon, kaszáljon, gyűjtsön, akkor hiába vetek kapást és takarmány növényeket. Ha tulságított napibért kell fizetnem, bizonyára oly vetés forgást állapítandok meg, oly intézkedéseket teendek, melyek a kiadást, ha nem is szüntetik meg, legalább a minimumra redukálják. Minden esetre a gazdaságok munkás személyzete czélszerűen szerkesztett és alkalmazott gépek által pótolható, s ott, hol ily gépek a talaj és helyi viszonyoknál fogva szakértelemmel és következetesen működésbe helyeztetek, a jövedelem bizonyára nem csökkent, kivéve azon esetet, hol az illető gazdabirtokos számot nem vetve gazdasága viszonyaival, derűre borura alkalmazza gépeit. Az arany középút itt is legbiztosabban célravezető.

A fentebb elmondottak szerint tehát azon hibák és hiányok, melyek elkövetése vagy jelenléte a gazdaság jövedelmét apasztják vagy teljesen felemésztik, a következőkben foglalhatók össze:

- 1., rosz mivélés és helytelen vetésforgás,
- 2., takarmány-, marhatenyésztés- és trágya hiány;
- 3., természetes rétek elhanyagolása
- 4., felesleges vagy hiányos beruházás;
- 5., munkás és cseléd viszonyok fel nem ismerése.

Ébner Sándor.

T Á R S A L G Ó.

Az 1874-iki borászati körut.*)

Midőn az erdélyi gazdasági egyesület, — vándorgyűlését megelőzőleg — néhány tagját borászati körutra kiküldé, azon

önzéstelen szándokkal, — mely eddig is vezette, — kívánt njoblag szolgálatot tenni szép hazánk szebb jövőjét biztosító östermelésének, mely kiemelkedve a pusztulás romjaiból, megifjodott erővel ígérkezik megszerezni, mi e hon boldogságának kiegészítéséhez szükséges: a jóllétet és vagyonosodást!

*) A vándorgyűlési jegyzőkönyvből.

E magasztos czélt átértve igyekeztünk mi is — egyéni szük ismereteinknek gazdagítása mellett — oda hatni, hogy hivatalunknak nemesebb fele határozott alakot öltjön, a mely szerint látva és tapasztalva, igyekezzünk legyőzni az előítéleteket, fölvilágosítást nyújtani a jóakarotnak, buzdítani a bátortalanokat és helyes utra terelni a tévelygőket.

Hogy e földadatunknak mennyiben felelhettünk meg, szolgáljon e rövid keretbe szorított szemelvényünk tükrül tiz napi vándorlásunknak.

Általános megjegyzésül előrebocsáthatjuk, hogy mindenütt, merre jártunk, nagy kedvet és érdeklődést találtunk ugy a szőlőművelés és bortermelés, mint a gyümölcsészet terén. Telve van mindenki jó szándékkal, de szörnyetegként áll utjában a „nervus rerum“ hideg alakja s azon keveseket, kiket ez nem hozna zavarba, az értelmes munkáskéz hiánya ejti kétségbe. Mi ugyan csak a haladást kívánók inkább kiemelni, mindazonáltal kénytelenítettünk vagyunk néhol a fogyatkozásokra is rámutatni, s annál kevésbé elhallgatni, hogy vannak szőlővidékek, hol a téli takarmánynak valót a szőlőrendek közt gyűjtik! sőt volt alkalmunk látni azt is, hogy a leszüretelt hegyben a falu tekintélyes csordája lett becsapva legelészni Bacchus nemes növénye szép lombjain, világos bizonyosságul az értelmetlenség és hátramaradottság szent együgyűségének. — A borkezelés — ritka kivétellel — oly primitív és nevetséges módon üzetik, hogy valóban, ha akad is valahol egy kis jó, azt inkább kitűnő szerencsés évek áldásának tarthatjuk, mintsem azon borzadalmas roszfajú és elvényt tökékekkel beültetett hegyoldal számítás nélkül ápolat gond-üző levének. Másfelől, vannak pinczék sok és jó borral telve, de a különböző évek terméseinek character e oly annyira elütő, mintha nem is e világgrészen tekintett volna le rá a jóltevő nap-sugár, ennek fő oka az ültetvények kevertségében rejlik s nem mulaszthatjuk el százszor és ezerszer újra ismételni, hogy csakis a helyesen megválasztott fajok nagybani termelése fog piacot nyitni borainknak. Figyelemreméltó lenne, megválasztani valamely vidéknek termelendő szőlőfaját és nem derüre-borura mindenütt rieslinget vagy akármi más erőszakolni! Hangosan kiáltó bizonyítékul szól e nézetünk mellett a lefolyt kiállítási borbírálat eredménye, különösen a rieslingre nézve; egy igen nagy meggyének beküldött ilyenemű borai eltörpültek a valódi riesling tökéletessége mellett, holott más megfelelő fajjal bizonyára olynemű anyagot producálhatnának, mint bárki más!

De szabadjon utazásunkra áttérnünk!

A két egymást követő száraz év sanyaruságát nagyon érző Aranyos völgyéből átlépve a Maros virágzó mentére, először is a szépnévű Miriszló vonta magára figyelmünket, a mennyiben azt kellett tapasztalunk, hogy Erdély egyik legnagyobb új szőlőtelepe szenvedő állapotban van.

Kissé alább a part tulsó felén hivatgatja szemünket a magyar Johannisberg (Csombord), melynek homlokáról messze tündöklök a megértett hivatás okszerű követésének fénysugara, világosan mutatva azt, hogy mennyire fontos és üdörös a hazai szőlőgazdászatanban a helyi viszonyok — és éghajlatnak megfelelő faj kizárólagos termelése. Az országos csapatok között a helyes művelés — ugy látszik — még az elemek hatalmával is daczol, mert ez idén is oly gazdag szürettel dicselkedhetik nemes gazdája, melynél nagyobb már nem is kívánhat. A gazda nemességéről szólva nem is tudnók elismerés nélkül említeni a gazdasszony gyümölcsészeti ipariáját, ugy kitűnő almákban, mint a legjelesebb körtvékben ritkítja párját e gonddal ápolat szép kert; örvendetes jelenségül kell mondanunk azt is, hogy a jó példa a vidéken is hatni kezd, s nem egy paraszt gazdának van rigolozott földbe ültetett riesling-táblája! — September 22-én Csombordon tett mustméréseink eredménye: kilencez különböző faj közép cukortartalma 18%; savtartalma 8%.

Tövistől jobbra, a diódi és felgyógyi völgyben haladva, felséges látvány kápráztatja a pomologus szemét, — önkénytelenül Adám apánk paradicsomára emlékeztettek a gazdag termés alatt görnyedező almafák ezerei, kíváncsiságunkban nem mulaszthattuk el megmérni néhány gyógyi és pónyik almafa lombzatának kerületét, s nem csekély bámulatunkra találtunk olyanakat is, melyeknek kerülete meghaladta a harmincz ölet, termésök pedig 50—100 söt — mint mondják — 150 vékára is rug. Világos itt is, hogy a gyümölcsészet ismét kevés, helyesen megválasztott fajra szorítkozva az idén is bebizonyította eredményével cél-szerűségét. — E völgy különös kedvence lehet a természetnek, mert szőlőtermése is oly felette gazdag, melyhez hasonlót keresni is bajos s elhinni még nehezebb, hogy egy hold 600 söt 800 vedret teremjen, pedig valóságos tény! Egy pár királyszőlő, járdovány és kövér szőlőgerezd sulyát megmérve, azokat $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ és 1 fontnak találtuk. E rendkívüli áldás elősegítőjének tartjuk azon jó szokást, hogy a szőlőket a tavaszi kapálás helyett ásóval mélyen fölássák. — Az újítás és munka terén buzdító példával jár elől Vinczenti cs. k. volt kapitány ugy, mint Zeyk Gábor, Vas Miklós és Gyarmati Sámuel urak s nem különben özv. Arkosi Lajosné urasszony. Mustmérések 11 faj szőlőn szept. 23. közeparány 18% cukor, 8% sav.

Ennyi szép és lelketemelő valóság után nehezen esett Gy.-Fehérvárott arról meggyőződnünk, hogy alig van az ország-nak városa, melyben az ipariának oly kevés nyoma látszanék! holott némely telepeinek hire bejárta az európai piacokat; azért óhajtható lenne, hogy nagy szőlőtelepeinek birtokosai nemcsak a jelent, hanem tekintsék a jövőt is! Különben a mennyire értésiinkre eshetett, megvolna a jószándék s talán tervben volna egy beható reform terére állépni. —

Igen nagy tevékenység mutatkozik Alvinczen, hol b. Horváth Ödön előjáró nyomain napról napra nagyobb és szebb eredményeket mutatnak fel a többi birtokosok is, mint Zeyk Antal, Szöcs Imre és Binder urak, csupán csak Alvincz legnagyobb birtokosának szőlőtelepei látszanak egyedül pusztulásnak indulni! — Szept. 25-én mustmérések 7 féle szőlőn közepszám 18.7% cukor; 9% sav.

Algyógyon köszöntöttük először Hunyadmegye classicus földjét. Bérczekkel koszoruzott tágas völgyei a szives barátság szellőivel ölelik át az idegent. A modern industria óriási léptekkel méri át rohanó vizeit és hegyóriásait. Az órómai nagyság eltemetett kincsei mintegy fölbredni látszanak ezredes sirjaikból s megmászva hegyeinek déli hajlásait a forró nap hevében folyó aranyvíz olvadandnak, ha a megkezdett munkásság tízével párosulva kitartás melegítend.

Algyógyon b. Bornemisza János nagymérvű kísérleti szőlőtelepei érdemlik meg nemcsak a figyelmet, hanem a kik haszonnal akarnak működni — az alapos tanulmányt is. — Az áldozatkész gróf Kúnok hatalmas telepeket állítottak, még pedig szakértelemmel megválogatva és művelve. A mult téli kemény hideg és folytonos szárazság ijeszítőleg gazdálkodott a gyümölcsösökben. Mustmérési kísérletek szept. 26-án 12 faj szőlőn 18.6% cukor, 8.1% sav.

Bábolna ifju lelkü ifju birtokosa — Velicska Lajos, páratlan erőlylyel mutatja meg azt, hogy észszel és kézzel teremteni nem valami természetfölötti ördögösség. A többi közt egységes jellemű s szépfényű boraival nagy jövőt biztosíthat roppant kiterjedésű szőlőtelepeinek. Igen jeles állattenyészési berendezése szintén nem kerülte ki figyelmünket. A mustoknak cukortartalma 18%.

Guraszádán ismét ifju erőnek munkájában gyönyörködött a bizottság. B. Bornemisza Tivadar kezdett meg új plantatiókat rieslinggel, rajnai módra igen helyes és jó sikerre vezető műveléssel. Illyéről — mint a báró lakhelyéről — szintén sok szép

beszélhetnénk el, ugy a házról, mint annak környékéről, de hivatásunkhoz nem tartozván, elismeréssel hallgatunk!

Nagy jelentőségű mindig egy ország határának rokonszenves benyomása az idegenek megnyerésére. Ilyen szerepet teljesít a vadonok zürzavarából ékesen kiemelkedő zámi telep. Idegenajku tulajdonosa dr. Lekisch Lajos bécsi ügyvéd pazar költséggel és lankadatlan kitarással gyarapítja kereskedelemre szánt szőlő- és gyümölcsfa-telepeit, s jóllehet fáradozásait még eddig siker nem koronázta, nagy reményt kötünk vállalatához annyival is inkább, mert ugy önmaga, mint értelmes megbizottjai őszintén igyekeznek megismerkedni Erdély viszonyaival és igényeivel. Szept 28-án a mustok cukortartalmának közép száma 19:2⁰/₁₀.

Szept. 29-én nagy ugrással a kis Sztrigy völgyébe jutva, Nagy-Oklos ujonnan beállított Carbenet ültetvényei hatalmas érvíül fognak szolgálni a bizottság azon nézetének, melyet már a csombordi-telep kiemelésénél, — a fajok helyes megválasztására nézve — szerencsés volt elmondani; érdemes tulajdonosa Zeyk József.

Mácsó, Hunyadnak egyik legszebb borvölgye van ismét hivatva megmutatni, hogy a jóakaratu fáradozást meg fogja jutalmazni a magasabb igényű közönség elismerése, s hogy ez bekövetkezik, biztosít gr. Horváth-Toldi Lajosnak és b. Bornemisza Jánosnak szélesen ismert férfi as erélye. 11 különböző fajmustnak cukortartalma 19:5⁰/₁₀.

A mi Déva város szőlőszetét illeti, fölöslegesnek tartja a bizottság apróra elősorolni, hisz mindnyájan személyes meggyőződést szerezhettünk arról, hogy míg a vidék igyekszik, a székhely sem akar elmaradni. Figyelmet érdemel azonban leginkább b. Nopesa Eleknek azon practicus eljárása, hogy az uradalmi szőlők telepein székely vinczelléreket honosított meg — számszerint 7 családot, kiknek helyes munkásságával a még két év előtt pusztulásnak dobtott szőlőket jövedelmező állapotba helyezte; kívánatos volna azonban e szépkiterjedésű telepeknek jobb szőlőfajokkal beültetése!

Kirándulásunk célját csak egyoldalulag fogtuk volna fel, ha elmulasztjuk vala a cukor- és savtartalom pontos meghatározása által kimutatni, hogy egyik vagy másinak termelése mennyiben felel meg a várákosításnak. A vizsgálat alá vett fajok következők voltak, a hazaiak közül: kövér, som, bakator, fehér és fekete király, járdovány, hóviz, fekete kadárka; a külföldiek közül: tramini, fehér, szürke és fekete clävner, rajnai- és wälschriesling, oporto, Hönigler, Sauvignon blanc, Semillon blanc, Mondeuse, Carbenet franc, Blaufränkisch, Rothgipfler és Ziehrfaidler.

Jogosan várhatná mindezek után a nagy közönség, hogy mily véleménye van a bizottságnak a fölöl: vajjon megmaradjon-e továbbra is a régi fajok mellett, vagy új plantatióktól várjon sikert?

Ez igen fontos kérdés, melynek eldöntésére igen számos adat birtokában van ugyan a bizottság, mindazonáltal a folytonos működés és tárgyhalmoz daczára sem bir annyi bátorsággal, hogy végleges elhatározásra jusson, és csak akkor, ha más szakértők és érdemesebbek tapasztalatait és véleményét közvetlen eszmecsere útján kinyerhetné, csak akkor érezné kedvet arra, hogy egy ilyen nagy horderejű kérdésben kimondja nézeteit. Hunyad megyére nézve azonban addig is kimondhatjuk, hogy az ott termelt régi fajok a borászat mai igényeinek nem felelnek meg; következésképp, ha valahol, ugy itten gyökeres átalakításra van szükség. Azért — tekintve egyfelől szerencsés éghajlatát, másfelől kedvező fekvését és talaját a termelendő fajokra nézve, utalunk egyik társunknak értekezésében kifejtett nézeteire s különösen a déli expositiókban a fehérek közül a somszőlőt vagyis furmintot, megválogatva a semillont és sauvignont,

az aljakban az olasz vagyis wälschrislinget és a Ruländert pártoljuk; a rajnai rieslingre nézve bátorkodunk azon meggyőződésünket koczkáztatni, hogy ennek regioja Erdély Hegyaljánál megszűnni látszik! A vörösek közül az alantabb helyeken a fekete Clävner mindenkifelett! — Az erősebb expositiókban a Carbenetek csoportjának termelését ajánljuk. Ezek mind válogatott kiprobált fajok és tett észleleteink után e vidéknek legtalálóbba. A nagy előszeretettel üzött kadárka culturára pedig szerény véleményünk oda nyilatkozik, hogy az csakis tökéletes, vagy nagyon correct keresztülvitt Guyot-rendszer szerint mivelhető haszonnal.

A mivelésre nézve pedig egyáltalában kétfélet ismerünk el legüdvösebbnek: a Guyot és erdélyi karikás rendszert, e kettőt pedig különösen azért, mert szép eredményeket mutat fel és mert bármelyikről az átmenet nagyon könnyű a másikra.

Egész utunkban, de különösen Hunyad megyében a helyes szőlőművelésbeni előhaladás egyik főakadályának láttuk a tanult munkáskéz hiányát elannyira, hogy vannak vidékek, hol a szőlő nem miveltetik, hanem valósággal agyonkinoztatik! Ennél fogva, miután hazánk másik fele — Magyarország — ugy is diocesekzik már négy vagy öt vinczellérképezdével, Erdélyre nézve is egy hasonló intézetnek telállitását legelőbb szükségünk közé számítjuk, és kérjük a nagyon tisztelt vándorgyűlést, hogy minket e meggyőződésünkben támogatva az erdélyi gazd. egyesület útján fölkérje a nagyméltóságú miniszter urat: hogy ezen mostoha helyzetünket vegye szívére s létesítsen Erdélyben is mielőbb egy vinczellérképezdét.

Egy másik őszinte kérésünk pedig így hangzik: a magyar törvényhozó testület, hatalmánál fogva nyújtson alkalmat ez ország lakóinak arra, hogy a szentesített mezei- és szőlőrendőrségi szabályok tekintélyére támaszkodva biztosíthassa magának azt, mit isten segélye után izzadságos munkájával kiérdemelt, parancsolja ezt a jogérzet és a nemzetgazdaság érdeke!

Mielőtt rövidre vont jelentésünket bezárnók, kedves kötelességünknek ismerjük köszönetünket kifejezni, ugy a fenn elősorolt uraknak, kik szíves előzékenységgel alkalmat nyújtottak célunk elérésére, mint Hunyad megye érdemes fiának, Lázár Lajos urnak, ki nagyon megkönnyítette működésünket, készséges barátságával kisérve bennünket — mint e vidéken járattalnokokat — a megye egyik szelétől a másikig, önzés nélkül, csupán az ügy érdekétől vezetve!

Végül pedig nyíltan megvalljuk, hogy ugy a szőlőművelésre, mint a gyümölcstermelésre alig találtunk Erdélyben szebb, jobb és kedvezőbb fekvést Hunyad megyénél és elgondolva még sokféle irányu vasuti összeköttetéseit, biztosan hisszük, hogy az őstermelés e két ágában kiapadhatatlanul jövedelmező keresetforrásával egy oly jólétnek nézhet elébe, mely a legvérmesebb reményeknek is megfelelő! E cél elérésére legnevezetesebb tényező volna azonban egy vidéki gazdasági egyesület fölállítása s tekintve birtokosainak nagy számát, intelligentiáját és vagyonosságát, alig van hivatva erre egy vármegye is inkább, mint Hunyad megye, és azért azon boldogító meggyőződésben vessziünk búcsut nemeskeblü lakóitól, hogy a legközelebbi vándorgyűlésen üdvözölni fogjuk a „hunyad megyei gazdasági egyesület“ küldöttségét!

Dr. Wolff Gyula.

E G Y V E L E G.

BOLDOG ÚJ ÉVET KIVÁNUNK

minden tisztelt munkatársunk és olvasóinknak! Adja Isten, hogy minél többször, minél huzamosabban és minél szivesebben találkozzunk!

Az „Erdélyi gazda“ szerkesztősége.

* Az „Erdélyi gazda“ helyben házhoz hordása más kezekbe menvén át, tiszteletteljesen kérjük szives olvasóinkat tapasztalt pontatlanság esetén panaszukat a szerkesztőséghez eljuttatni, hogy a baj azonnal orvosoltathassék.

* Felhívás a pomologia kedvelőihez. Folyó 1875. évi január hó 3-án, azaz vasárnap délután 4 óraker gyümölcsizelés fog tartatni, az erdélyi gazdasági egyesület titkári irodájában (sétaterutca 13. sz.), melyre a kertészeti szakosztály tagjai s egyáltalában a gyümölcsészet barátai ezennel meghívhatnak. Izelés után szakosztályi tanácskozás: a dévai vándorgyűlés által, mint általános tenyésztésre legelőnyösebbnek elfogadott 60 alma s 60 körte faj mikénti leírása-, ismertetése- és terjesztéséről.

* Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának január havi ülése folyó év és hó 4-én fog délelőtt 10 óraker a titkári szálláson megtartatni.

* Az utak javítására kitünő anyagnak bizonyult a téglahulladék. Legcélszerűbben alkalmazható a cserépszindely törmeléke, miglen a sokkal keményebb fali tégladarabokat használás előtt némileg el kell aprózni. Az így kezelt ut minél inkább járják, annál hamarabb keményedik meg és jó minőségűt huzamos ideig meg is tartja.

* Az északamerikai legközelebbi short-horn marha-árverezések alkalmával mesés árakat fizettek a vevők. A híres E. G. Bedford átlagosan 2600 frtért adta el 13 bikáját, a legdrágább pedig 14,500 frton kelt el; továbbá 22 tehén átlagosan 3950 frton, a legkitünőbb 12,500 frton talált vevőre. Ugy látszik, az északamerikaiak, mint sok más ágban, az állattenyésztésben is főlényre törekednek és anyaországukkal, Angolhonnal nemes és — nyereséges versenyre kelnek.

* Övszer a marhavész ellen. Miután ezen félelmes ragály újból pusztít, időszerű leend, több külföldi lap közlése után, egy régebben ajánlott, s állítólag igen jónak bizonyult övszerre részünkről is figyelmeztetni. A szer igen egyszerű. 1 liter (2³/₄ meszely) kreozotolaj 100 liter vízzel egy edényben néhány perczig jól elegyítettessék. Mihelyt az üledék képződött, öntsük le a vizet és használjuk a marha mosására. Naponta egyszer kétszer mossuk az egész testet, kivált a fejet és a hát részeit. A vízben fel nem oldott maradékkal (üledékkel) hintsük be jól az istálló padlóját vagy talaját, hogy a marha ganéja kellőleg áthatolhassék. E mellett az istállókat tisztán kell tartani, a trágyát gyakorta kivinni és időről időre amazokat a kreozotoldattal meglocsolatni. A válukba tegyünk egy kevés nyers karbolsavat, 1/10 litert 100 liter vízben felolvasztva. Ehhez a marha gyorsan hozzá szokik, habár eleinte nem kedvesen venné is. Ezen szer feladata a ragály hatását gyengíteni. E mellett természetesen, mitem szabad mulasztani ama övrendszabályok közül, melyek a törvények által előírva és a tudomány megtapasztalás által ajánlva vannak. A fennebbi szer néhány év előtt, midőn a marhavész oly nagy mérvben Hollandban dühöngött, az ottani kormány által ajánlva lett és a weimari főherczegnő birtokain oly sikeresnek bizonyult, miszerint egyetlen marha sem veszett el; holott a legközelebbi környéken, hol ama övszer nem alkalmaztatott, tömegesen hullott a marha és az állomány 90 száztólia

tönkre ment. A szer annál inkább ajánlható, mivel káros hatás nem lehet és használása nagyon kevés költség meg fáradsággal jár. (Gy. M.)

* A phylloxera rovar behurczolása lehető megakadályozása végett a földmivelési miniszterium 1874 december 15-én az alább következő rendeleteket bocsátotta ki. 22119 sz. Valamennyi vasúttársaságnak! A Phylloxera nevű szőlőpusztító rovar behurczolásának megakadályozhatása céljából a mellékelt s az összes törvényhatóságokhoz intézett rendeletet adtam ki, melynek értelmében felhívom a társaságot, hogy szőlővessző küldeményt sem külföldről, sem az osztrák tartományok és a horvát-slavon királyságból Magyarországra el ne fogadjon. Felhívom továbbá a társaság figyelmét arra is, hogy szőlőlevélbe csomagolt árukat tovaszállításra fel ne vegyen. — Bartal.

* 22129 sz. Valamennyi törvényhatóságnak! A Phylloxera nevű szőlőpusztító rovar behurczolásának lehető megakadályozhatása céljából f. évi 17472 és 18331 sz. a. kiadott körrendeleteim kapcsán szőlővesszőknek, és pedig ugy a gyökeres, mint a sima vesszőknek az összes külföldről, valamint az osztrák tartományok és horvát-slavon országból való behozatalát ezennel eltiltom. A tilalom áthágói a behozott szőlővesszők elkobzása és megsemmisítése mellett 40 frttól 100 frtig terjedő bírsággal fognak közigazgatási uton büntettetni. Ezenkívül pedig fentartatik a törvény rendes utja mindazon károk megtérítésére nézve, melyek ezen tilalom áthágása által okozatnának. Felhívom a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletem szabályszerű közhírré tétele mellett, annak szigorú fogatosítását a legnagyobb erélyvel eszközölje. — Bartal.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

M i r d e t é s e k.

Jelzalog kölcsönök.

Alólrít „Ipar- és keresked. ügynöki iroda“ tisztelettel jelenti miszerint Szilárd anyagból épült kolozsvári bérházakra törlesztési kölcsönöket 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig gyorsan eszközöl.

Ugyisint a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra is 500 forinttól kezdve a legmagasabb összegig.

Nagyobb kölcsönöknél feltűnő előnyt nyújt.

Bővebb értesítéssel a módozatok iránt posta útján készséggel szolgál.

A hatóságilag engedélyezett általános

(3) (1—26) „Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt, óvár bástyautca, 6. sz.

Értekezhetni posta útján vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

Eladó birtok.

Beszterczéhez három- Szász-Régenhez szintén három órányira fekvő, összesen 780 cat. holdból álló tehermentes tagosított és a legjobb karban lévő épületekkel ellátott birtok, (mely áll 12 h. belsőség, 190 h. szántó, 50 h. kaszáló, 50 h. legelő és 480 h. urbéri szolgálomtól ment igen jól értékesíthető erdőből) szabad közből eladó. Megjegyzendő végre, hogy e birtokkal 12 szeller jár, kik összesen 360 gyalognapszámot tenni kötelesek.

Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgál

Krizbai József

(29)

(2—3)

Nagy-Somkuton.

Legjobb és legolcsóbb forrás

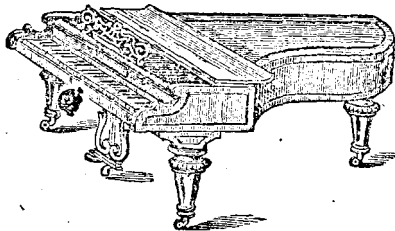
ZONGORÁK ÉS HARMONIUMOK

beszerzésére.

használt zongorák megcsiszolására,

valamint mindennemű húros hangszerek, azok alkatrészeinek és mindenféle húroknak vásárlására.

Zongora-kölcshúzó
raktár.

Zongora-javítási
műhely.

TRISKA FERENCZ

KOLOZSVÁRT,

a távirdai hivatallal szemben.

Kívánatra legújabb, 1875-re szóló árjegyzékemmel bérmentve szolgálak. Üzletemben a lehető legnagyobb olcsóság a legszigorubb lelkiismeretességgel párosul.

Zongora hangolás bármily távol vidéken is olcsón elvállaltatik. (2) (1-26)

Üzlethelyiség változtatása.

Van szerencsém a nagyérdemű t. cz. gazdaközön-
séggel tisztelettel tudatni, hogy a főpiacson Dávid
Antal-féle házban lévő

mag-
és

terményüzletemet

ujjonnan berendezve belmagyarutca 7-ik szám
alá tettem át.

Előlegesen is bátorkodom tudomásul hozni, misze-
rint sajtó alatt lévő mag- és termény-árjegyzékem ne-
hány napok lefolyta után megjelenik, melyet becses
figyelmébe ajánlok.

(1) (1-52)

Tisztelettel

TAUFFER FERENCZ.

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A héti vásár		Egy osztrák mérő = 2 nagy véka					Egy mazsa		Egy	1 font
helye	napja	tiszta buza	elegy- buza	rozs	zab	törökbuza	széna	szalma	bécsi öl tüzifa	marha hus
ára krajczárookban										
Kolozsvár	deczem. 31	440-480	250-280	260-280	160-180	284-300	160-180	70-85	1100	20
Nagy-Varad	decz. 21	340-370	360-390	280-300	170-190	270-300	280	120	1500	24
Maros-Vásárhely	decz. 24	385-420	284-316	240-280	128-140	—	190-210	80-100	740	16
Károly-Fehérvár	decz. 19	465-480	385-392	310-320	160-175	—	165-175	110	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	julius 31	390-440	300	293-313	161-168	367	—	—	—	20
Benztercze	decz. 22	390-460	320	300	160	—	160-200	95-150	600	14
Nagy-Enyed	decz. 24	425-450	350-400	288-313	140-155	—	290-300	45	800	18
Szamosujvár	decz. 21	400-460	320-360	290-300	140-150	—	200	50	1500	16
Décs	decz. 22	380-400	320-340	280-300	130-140	—	150-160	50-80	800	15
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény 75 frt 75 kr. — Ezüst árkelet 105.25

Az „Erdélyi Gazda” hirdetési díjszabályzata.

	széri hirdeteskör											
	1-1		1-3		1-6		1-12		1-24		1-52	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
16/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
8/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Nagyobb hirdetéseknel külön kedvezmények.

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni: mennyi helyet igényel a beküldés mellékelt hirdetésére számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala és a Gámán János örökösiei nyomdájának központi irodája (fűtér gr. Gyulai-ház) Mellékletek százanként 1 o. é. forintba számítatnak.

TARTALOM:

Előfizetési felhívás. — Gazdaságunk hiányai és hibái. — Társalgó. — Az 1874-iki borászati körut. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.